

(/users/sofie-holm-nielsen)

Af Sofie Holm Nielsen
(/users/sofie-holm-nielsen)

Redaktør
29 Sep.22

ANMELDELSE

AT PERFORME TRANSKØNNET VREDE (/ANMELDELSER/PERFOR ME-TRANSKOENNET- VREDE)

Log ind (/user/login?destination=/boeger/performe-transkoennet-vrede%23comment-form) eller opret en konto (/user/register?destination=/boeger/performe-transkoennet-vrede%23comment-form) for at skrive kommentarer

Med følsom indignation, smukke hverdagsbeskrivelser og flaksende fuglevinger har Gry Stokkendahl Dalgas sammensat sit eget Frankensteins monster af forskellige tekster.

Dalgas debut *Det er herfra jeg vil begynde at tale*, disse ord kan finde vej (<https://litteratursiden.dk/boeger/det-er-herfra-jeg-vil-begynde-tale-disse-ord-kan-finde-vej-digte-optegnelser-breve>) handler om kønsdysfori, hvor kroppen opleves som et venteværelse i mødet med behandlingssystemet. I hendes nyeste værk er kroppen i højere grad en slagmark for vrede og politisk indignation. Kampen er mere udadvendt, og vredesforsøget bakkes op af det flerstemmige værk, der i sine fire dele betegnes som henholdsvis digt, oversættelse, essay og fanfiction.

Vreden er en svær størrelse, og det forekommer, at genrehybriden og de forskellige tekstdele er forsøg på at udtrykke den uhåndgribelige vrede, som transkønnet erfaring kan indebære: *"Det er svært for mig at være vred. Jeg forbinder vrede med mænd. Med noget, der ikke må være i min krop. Jeg har brug for at finde min egen vrede."*

Både akademikerens Susan Strykers teoretisering om transkønnet vrede samt nuancering og genskrivning af Frankensteins monster (<https://litteratursiden.dk/boeger/frankenstein-eller-den-moderne-prometheus>) berøres i undersøgelsen af at finde sin egen vrede, og hvordan de intense følelser, der udgår fra transkønnet erfaring, kan bruges til både at udtrykke kritik af behandlingssystemer og i litterær udfoldelse. Værkets form bliver i sig selv en slags monstrøs sammensætning af tekster, der på forskellig vis udtrykker og fremskriver både vrede og følsomhed.

På samme måde som det berømte monster, fremstår Gry Stokkendahl Dalgas' værk ikke så elegant sammensat eller sammenhængende, men det er måske heller ikke nødvendigt, for det giver plads til adskillige refleksioner og indsigter. Her kan drages paralleller til Torrey Peters' *Detransition, Baby* (<https://litteratursiden.dk/boeger/detransition-baby-roman>) (2022), der også giver indsigt i specifik transkønnet erfaringer, og samtidig er en roman om det svære forældreskab og om at være menneske og køn.

'At performe transkønnet vrede' gør gennemgående brug af fine fuglebeskrivelser som bl.a. natur- og årstidsmarkører. De flakser gennem værket på en måde, som giver opmærksomhed til det hverdagslige smukke og skrøbelige, der side om side udtrykkes med den udmattende følelse af at spille sænke-slagskibe mod et offentligt system.

I sidste del af værket får fuglene, i form af en gærdesmutte, selv lov at fortælle i et møde med Frankensteins monster. Her oplever fuglen, hvordan verden ser på monstret: *"kontrasten mellem din krop og dit hjerte snyder desværre de fleste øjne"*. Teksten spejler de tidligere dele, hvor monstret er en genkommen figur, der fremhæves og sammenlignes med opfattelsen af transkønnede som unaturlige.

Gærdesmutteren og monstret ønsker begge at være en del af en flok, og finder derfor hinanden i et fint men skrøbeligt forhold. Man nyder virkelig gærdesmutteren som fortæller og dens færden i naturen. Det leder

samtidig til søde sproglige vendinger som *"jeg kan ikke sætte en fjer på det"* og *"det er lige for næbbet af dig"*.

Teksten slutter i en håbefuldstone, hvor monstrets vrede bruges til konfrontation. Selvom det flerstemmige værk generelt udtrykker vrede og indignation, samles det i håbefuldhed og et ønske om bedre forhold i et følsomt lyrisk sprog, man kun kan blive berørt af.

Bøger af Gry Stokkendahl

Dalgas

